

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 003754 18 Uvp
Banjaluka, 16.12.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi D. Z. iz N. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 22.12.2017. godine tuženog Javne ustanove Javni fond ..., u predmetu priznavanja prava na dodatak na djecu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 003754 18 U od 22.05.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.12.2020. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 003754 18 U od 22.05.2018. godine preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja broj ... od 09.10.2017. godine Javne ustanove Centar za socijalni rad N.. Tim prvostepenim rješenjem tužiocu se ne priznaje pravo na dodatak na djecu za malodobne A. Z., M. Z. i J. Z.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 09.10.2017. godine, jer je isto zasnovano na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju i doneseno pravilnom primjenom materijalnog prava. Ovo stoga što je prvostepeni organ iz isprava dostavljenih uz zahtjev tužioca podnesen dana 28.09.2017. godine, pravilno zaključio da isti ne ispunjava uslove za priznavanje prava na dodatak na djecu propisane odredbom člana 24. stav 1. tačka 2) Zakona o dječijoj zaštiti - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 4/02, 17/08 i 1/09 - u daljem tekstu: Zakon), jer mjesečni prihod po članu porodice njegovog domaćinstva, koji prihod je tužilac ostvario od samostalne djelatnosti u smislu odredbe člana 8. stav 1. tačka 5) Zakona, nesporno prelazi imovinski cenzus koji je utvrđen u smislu odredbe člana 25. Zakona. Sud je odbio prigovor tužioca da visina mjesečnog prihoda po članu porodice njegovog domaćinstva u relevantnom periodu od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva nije ispravno utvrđena, obrazlažući da je ta visina obračunata na osnovu podataka o prihodima tužioca sadržanih u uvjerenju Poreske uprave RS, Područna jedinica N. broj ... od 27.09.2017. godine, iz kojeg uvjerenja proizilazi da je tužilac u periodu od 01.03.2017. do 31.08.2017. godine ostvario prihod od samostalne djelatnosti u ukupnoj visini od 14.856,90 KM. Sud je podsjetio da je uvjerenje o visini prihoda tužioca od samostalne djelatnosti izdato od strane nadležnog organa na osnovu podataka iz službene evidencije i da predstavlja javnu ispravu, odbijajući prigovor tužioca da ono nije validno, jer u njemu navodno nisu sadržani podaci o rashodima koje je tužilac imao u istom periodu, ukazujući na sadržaj odredbe člana 15. Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 60/15, 5/16, 66/18 i 105/19 - u daljem tekstu: Zakon o porezu na dohodak) koja u stavu 1. propisuje da poreska osnovica za obračun poreza na dohodak od samostalne djelatnosti predstavlja razliku između prihoda i rashoda

nastalih obavljanjem samostalne djelatnosti u poreskom periodu, a u stavu 2. propisuje da se poreska osnovica utvrđuje primjenom principa prostog knjigovodstva (princip blagajne).

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu ukratko interpretira utvrđenja organa uprave koja je podržao nižestepeni sud, a koja se u bitnom svode na to da tužilac ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava propisane odredbom člana 24. Zakona, jer visina mjesečnih prihoda po članu njegove porodice od 495,23 KM navodno prelazi utvrđeni imovinski cenzus. Ostaje kod navoda da ta visina mjesečnih prihoda po članu porodice nije pravilno utvrđena, jer se zasniva na podacima iz uvjerenja Poreske uprave RS, Područna jedinica N. broj ... od 27.09.2017. godine u kojem su prikazani samo prijavljeni prihodi koji podliježu oporezivanju, a nisu uzeti u obzir rashodi koje je tužilac imao u istom periodu, o kojim rashodima je uz podnesak od 27.09.2017. godine dostavio dokaze izdate od strane zakonom registrovane Agencije za vođenje knjiga A. s.p. J. A., N. Dodaje da kada se uzmu u obzir svi dokazi o приходima i rashodima za poslovni subjekt Kafana R. KB samostalnog preduzetnika tužioca, onda je vidljivo da su stvarni prihodi tužioca ispod cenzusa propisanog odredbom člana 24. Zakona koju citira. U nastavku citira odredbe člana 8. i 9. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), koje smatra da su povrijeđene postupanjem organa, pri čemu nije osporavao i ne osporava podatke o svojim ostvarenim i prijavljenim приходima po osnovu samostalne djelatnosti sadržanim u uvjerenju Poreske uprave RS, Područna jedinica N. broj ... od 27.09.2017. godine, već je samo tražio i traži da se utvrde i rashodi, a na koji način bi se došlo do zaključka da on ispunjava uslove za ostvarivanje prava na dodatak na djecu. Zbog navedenog, a kako je sud podržao nezakonito postupanje organa uprave, konačno predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači ili ukine.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita. Ističe da je prvostepeni organ, shodno odredbi člana 24. stav 1. tačka 2) u vezi sa odredbom člana 8. stav 1. tačka 5) Zakona, pravilno utvrdio visinu mjesečnog prihoda po članu porodice tužiočevog domaćinstva (495,23 KM), slijedeći podatke o приходima tužioca iz uvjerenja Poreske uprave RS, Područna jedinica N. broj ... od 27.09.2017. godine, koje je izdato od strane nadležnog organa, pri čemu dodaje da su navodi tužioca u vezi sa rashodima suprotni odredbi člana 15. Zakona o porezu na dohodak, kako je to obrazložio nižestepeni sud. Navodi da je Odlukom o nominalnom iznosu dodatka na djecu i materinskog dodatka i cenzusima za ostvarivanje navedenih prava broj O-195/2016-7 od 08.12.2016. godine, koju je donio direktor Fonda na osnovu odredbe člana 25. Zakona, utvrđen cenzus koji za porodice sa troje djece iznosi 85,00 KM, iz čega je jasno da prihodi tužioca prelaze taj imovinski cenzus, shodno čemu on ne može ostvariti pravo na dodatak na djecu. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pobijanom presudom je odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 22.12.2017. godine, uz iznošenje razloga od strane nižestepenog suda čiju je pravilnost tužilac dijelom doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Osnovano sud zaključuje da su tuženi i njegov prvostepeni organ pravilno utvrdili visinu mjesečnog prihoda po članu porodice tužiočevog domaćinstva ostvarenog šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva u iznosu od 495,23 KM, za što je dato valjano obrazloženje koje u cijelosti podržava i ovaj sud.

Ova okolnost je utvrđena na osnovu podataka o ukupnim prihodima tužioca od samostalne djelatnosti ostvarenim u periodu od 01.03.2017. do 31.08.2017. godine, koji prihodi iznose 14.856,90 KM, što proizilazi iz uvjerenja Poreske uprave RS, Područna jedinica N. broj ... od 27.09.2017. godine, čiju validnost tužilac neosnovano osporava. Tvrdnja tužioca da to uvjerenje ne prikazuje njegove stvarne prihode od samostalne djelatnosti, jer od tih prihoda Poreska uprava nije odbila rashode njegovog poslovnog subjekta Kafana R. KB, N., suprotne su odredbi člana 15. Zakona o porezu na dohodak koju je nižestepeni sud citirao i pravilno tumačio.

Međutim, ono što je ostalo sporno i nerazjašnjeno jeste okolnost da li tužilac sa tom visinom mjesečnih prihoda po članu porodice od 495,23 KM prelazi imovinski cenzus propisan odredbom člana 24. stav 1. tačka 2) Zakona koju su citirali organi uprave i sud, ali je nisu primijenili. Ta odredba člana 24. stav 1. tačka 2) Zakona, u relevantnom dijelu, propisuje da se pravo na dodatak na djecu ostvaruje ako ukupan mjesečni prihod po članu porodice ostvaren šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, iznosi od 10% do 40% od prosječne mjesečne plate ostvarene u prethodnoj godini u privredi Republike Srpske.

Tuženi dakle pravilno utvrđuje visinu mjesečnih prihoda po članu porodice tužiočevog domaćinstva u relevantnom periodu, ali ne utvrđuje da li isti iznos prelazi imovinski cenzus propisan citiranom odredbom Zakona, tačnije da li prelazi iznos od 40% od prosječne mjesečne plate ostvarene u prethodnoj godini u privredi Republike Srpske (ovdje je to 2016. godina), a od čega zavisi da li tužilac ispunjava uslove za ostvarivanje traženog prava. Tuženi i njegov prvostepeni organ se nisu izjašnjavali o visini prosječne mjesečne plate ostvarene u prethodnoj 2016. godini u privredi Republike Srpske, niti su te podatke pribavljali, pogrešno tumačeći da imovinski cenzus, shodno odredbi člana 25. Zakona, utvrđuje direktor Fonda.

Tačno je da odredba člana 25. Zakona ovlašćuje direktora Fonda da utvrdi procenete i nominalne iznose za ostvarivanje prava na dodatak na djecu, ali ne proizvoljno, nego u skladu sa odredbom člana 24. Zakona, kako je to u odredbi člana 25. Zakona decidno propisano. Stoga pozivanje tuženog na Odluku direktora Fonda broj O-195/2016-7 od 08.12.2016. godine, po kojoj imovinski cenzus za porodice sa troje djece navodno iznosi 85,00 KM, nije zasnovano na pravilnoj primjeni prava. Kada se tome doda okolnost da navedena Odluka direktora Fonda broj O-195/2016-7 od 08.12.2016. godine, osim što nije uložena u upravni spis, evidentno nije ni objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“, osnovano se može zaključiti da ista nije ni stupila na pravnu snagu u smislu odredbe člana 109. stav 2. Ustava Republike Srpske, odnosno da je pravno nepostojeća, zbog čega i iz tih razloga nije mogla biti primijenjena u predmetnoj upravnoj stvari.

Kako je nižestepeni sud podržao odluke organa uprave koje su zasnovane na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, proizilazi da je u pobijanoj presudi ostvaren razlog nezakonitosti predviđen odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca uvažava i pobijana presuda preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. istog zakona.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić